

Natuur rond het Markdal

Info 06-40007219

Hartbladige els

Herkomst: De hartbladige els (*Alnus cordata*) is een boom die de laatste jaren nogal toeneemt in de stad. Wat dat betreft lijkt hij op de steeneik, waarmee hij een deel van het verspreidingsgebied deelt. De boom komt oorspronkelijk uit Zuid-Italië en Corsica. Beide zijn bomen uit het warme Mediterrane klimaat. Het klimaat warmt op en de steden zijn warmer dan het buitengebied, en dus voelen deze zuidelijke bomen zich daar

steeds beter thuis. Hartbladige elzen komen op dit moment al verspreid over het hele land voor, met een concentratie in de steden in West-Nederland. De boom is inmiddels ingeburgerd en maakt sinds 2020 deel uit van de Nederlandse Flora. Om daarvoor in aanmerking te komen moest deze boom zich drie generaties op drie verschillende plaatsen weten te handhaven. Dit strenge criterium geldt voor tuinplanten en exotische planten. Voor planten die zich op eigen kracht hier vestigen is één waarneming voldoende.

Uiterlijk: Kenmerkend zijn de eivormige bladeren met een hartvormige basis. Ze zijn van boven glanzend en lijken ook daardoor wel wat op bladen van de perenboom. Het meest opvallend zijn de grote elzenkatjes: meer dan tweemaal zo groot als bij de gewone zwarte els (*Alnus glutinosa*). De gehele zomer kun de

grote groene katjes zien, die pas in de herfst bruin verkleuren en rijpen. De bomen groeien hard, maar worden niet heel hoog; tot 14 meter. De takken staan bijna horizontaal op de stam, waardoor de boom een compacte regelmatige vorm heeft. Niet verwonderlijk dat groene stoffeerders van de stedelijke buitenruimte met een neiging tot ordelijkheid, deze boom veel hebben aangeplant.

Ecologie: Vaak wordt de soort aangeplant vanwege de stikstofbindende wortelcapaciteit en het makkelijk verteerbare, nutriëntrijke strooisel ter bevordering van de groei. Daarin schuilt echter ook een risico voor planten die gedijen in voedselarme milieus. Kruisingen met de inlandse zwarte els zijn zeldzaam. De hartbladige els verspreidt veel stuifmeel en is dan een probleem voor mensen met een allergie daarvoor. Er is weinig tot niets bekend over de waarde voor insecten. Wel zijn er beweringen van boomverkopers dat vogels op de zaden afkomen. In Bavel staat bij de fietsoprit naar de geluidswal bij de molen, een hartbladige els langs de oprit. Daar zitten vraatsporen op het blad.

Hartbladige Els bij snelweg geluidswal A27 Bavel.
Foto Aad van Diemen

Vliegklare jonge ooievaars nestpaal A58
Foto Ria Lambregts.

Aad van Diemen – Natuur- en stadsplantengids IVN Mark&Donge

Markandalletjes

* Achtste groepers worden bij school uitgezwaaid. Dan weet je: musical en dan is het vakantie! Ze gaan verpoppen als brugpiepers, tot het latere ontbolsteren!

* Als ouderwetse bermtoeristen groeien de twee jonge ooievaars bij de A58 gezond op! Joke Oomen meldt drie gezond uitgevlogen jongen uit Gilzewouwerbeekse natuur. Boswachters zien hun jong groot worden op het dak. Weer leven twee jaar na vogelgriepdrama. In augustus gaan de jongen op trek naar het zuiden.

* Natuurwandeling Tuin van Toon Thielen. Zo'n 100 grote en kleine mensen kwamen met de IVN natuurgidsen meedoen. Werden ook begeistert door de stralende spontane natuur die uit de inspiratie van

*Te water voor proper water. Big Jump 2012.
Fotograaf ?*

Toon ontstaan is. Speelsheid die de mensen aanspreekt. Zonder protocollen!

* Kronkelige Landschapswandeling Merkske Wortel-Kolonie. In het spoor van de landloper. Zaterdag 11 juli. 10-15u. Grenswandeling 11 km. Natuurlijke Merkske ontsnapte aan ruilverkavelingsdrift en werd coulisselandschap. Bloemrijke graslanden, weidevogels, heggen, vennen. etc. Op podium als mooiste wandeling provincie Antwerpen. Wortel-Kolonie is Unesco werelderfgoed! Lunch mee of voedselbos proeven! Aanmelden via website IVN Mark&Donge.

* Big Jump. Te water voor proper water. Realiseer eindelijk

KaderRichtlijnWater voor gezond water, voor mens en natuur! Geen verdere vertraging, 12 jaar is al veel te veel. Verenging Markdal duurzaam&vitaal, Natuurpunt Markvallei (B) en Waterschap organiseren deze kletterende plons in de Mark! In Nederland alleen bij Daesdonckseweg 3. Strijbeek Vanaf 14u. In heel Europa springen om 15u! Spetter mee!

* Wachtkamer tandarts. Bladerend in glossy Breda Business Lifestyle. Artikel over jonge Ginnekenese ondernemer Aad. Startte in 1986 productie in Chinese vasteland. Wordt succes formule. Tot Corona crisis. Lange aanvoerlijnen veel te kwetsbaar. Zoon en dochter Tim en Florentine wilden anders en vooral duurzamer. Dat werd via Princess Traveller de meest duurzame koffertrolley! Gemaakt van Brabantse akkerproducten, hergebruik van plastic helmen en visnetten. Ouborgse kringloop, Made in Markdal - Ginneken! Oh ja, tandarts was pijnloos.

* In bedreigde natuur van Steenakker-noord vangt Groene Specht insecten op zijn plukroute in het gras.

Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&Donge

RAAIGRAS

Houdt u van eenvoud en een srakke lijn
Ga dan fietsen in het mooie Brabant
Vooral bij Gilze moet u zijn
Kilometers groen tot aan de einder
Geen bloem of vogel stoort er beeld of rust
Al raaigras dat er tiert in mono toon
Bio divers was hier ooit heel gewoon
Die chaos is voorgoed verleden tijd
Graaigras voor de eeuwigheid

Aub 2026

*Groene Specht plukt insecten op zijn route
door het gras in Steenakker-noord.
Foto Rudi Hafkamp.*